

Evaluacija „Gradovi/općine – prijatelji djece” iz perspektive djece

Zrinka Ristić Dedić

Institut za društvena istraživanja u Zagrebu
Institute for Social Research in Zagreb

Centar za istraživanje i razvoj obrazovanja
The Centre for Educational Research and Development

Uvodno

Evaluacija programa “Grad/ općina – prijatelj djece” je zamišljena kao skup različitih metoda i pristupa, čiji se jedan dio odnosi na ispitivanje djece kao stanovnika i korisnika programa akcije.

Osnovno polazište

1. Djeca su glavni akteri programa te su stoga njihova mišljenja, doživljaji i iskustva izuzetno važni u evaluaciji.
2. Iskustva djece dobro održavaju kako se u gradu živi te koliko grad djeluje po mjeri djece. Mogu se donositi zaključci o tome koliko grad zadovoljava potrebe svojim malih stanovnika.

Dosadašnja istraživanja

- Prvo istraživanje percepcije života i iskustava djece osnovnoškolske dobi (pilot-istraživanje) je provedeno u Čakovcu
- Istraživanja je provodio Institut za društvena istraživanja u Zagrebu
- Od 2005. do 2017. godine provedena su istraživanja u 70 gradova i općine u Republici Hrvatskoj
- U istraživanjima je sudjelovalo više od 12 000 djece

Metodologija istraživanja: Uzorak

- Učenici osnovnih škola koje djeluju na području gradova/ općina
- Reprezentativni uzorci učenika četvrtih do osmih razreda osnovne škole
- U malim mjestima, na području kojih djeluje samo 1 OŠ, uključeni su učenici po jednog, slučajno izabranog, razrednog odjela u pojedinoj generaciji učenika
- U većim mjestima, na području kojih djeluje više OŠ, slučajno uzorkovanje škola. Unutar tih škola, po slučaju je odabran jedan razredni odjel za četvrte, pete, šeste, sedme i osme razrede.
- Do 10% djece u ciljnoj skupini djece u dobi od 10 do 14 godine. U vrlo malim mjestima bila su obuhvaćena sva dostupna djeca.

Metodologija istraživanja - Postupak

- Ispitivanje se provodi u školama, za vrijeme nastave
- Za istraživanje je potreban informirani pristanak roditelja
- Sudjelovanje je anonimno i dragovoljno
- Ispitivanje je grupno
- Učenici tijekom jednog školskog sata samostalno ispunjavaju upitnik
- Pomoćni istraživač čita uputu i pomaže učenicima u slučaju potrebe

Upitnik

Upitnik prati programska područja akcije “Grad/općina – prijatelj djece”.

- Doživljaj grada i participacija djece *(27 pitanja/tvrdnji)*
- Korištenje slobodnog vremena *(19)*
- Školska iskustva djece *(14)*
- Kvaliteta obiteljskog života *(7)*
- Zdravlje i psihološka dobrobit djece *(13)*

Vrednovanje rezultata

- Ukupno 80 pokazatelja
- Svaki je vrednovan prema unaprijed definiranom kriteriju, uz koji je bio određen određeni broj bodova
- Kriteriji su arbitrarno određeni (uz određene prilagodbe na temelju pilot ispitivanja)
- Većina kriterija je postavljena na 50%, 65% ili 75% (manje od 10% za negativna ponašanja)
- Unaprijed zadan maksimalni broj mogućih bodova: 100
- Bodovanje je određeno po važnosti prema procjeni stručnjaka
- Ukoliko je grad ili općina postigao više od 60 bodova, smatralo se da je ostvario ovaj uvjet za dobivanje naslova

Dobre strane metodologije

- Brzina prikupljanja podataka
- Praktičnost ispitivanja (učenici u školi, grupno ispitivanje razrednih odjela, zatvorena pitanja upitnika)
- Relativno mali istraživački troškovi
- Kvalitetno uzorkovanje
- Anonimnost
- Ekonomično ispitivanje učeničkih doživljaja i iskustava grada
- Jedinствeni kriteriji vrednovanja, jednak pristup za sve kandidate

Nedostaci metodologije

- Neki kriteriji nedovoljno osjetljivi za detektiranje razlika među kandidatima
- Uzorci uključuju djecu putnike
- Procjene na nekim elementima su više vezane uz osobne i obiteljske čimbenike te trenutne socio-ekonomske trendove, nego uz život u određenoj sredini

- Razvijena nova metodologija na temelju analiza postojeće

Dosadašnji rezultati

Ukupan broj bodova	Broj mjesta	Popis mjesta
61-70	13	Zagreb, Križ, Ozalj, Pleternica, Osijek, Mali Lošinj, Mrkopalj, Valpovo, Bjelovar, Dubrovnik, Grubišno Polje, Opatija, Vodice
71-80	36	Belišće, Crikvenica, Čazma, Split, Delnice, Jastrebarsko, Vidovec, Karlovac, Velika Gorica, Kutina, Pregrada, Rijeka, Gospić, Krapina, Požega, Slavonski Brod, Solin, Dugo Selo, Lovran, Ravna Gora, Zlatar Bistrica, Mače, Samobor, Fužine, Koprivnica, Sisak, Šibenik, Zabok, Brod Moravice, Čabar, Skrad, Vinkovci, Lipik, Pula, Lokve, Petrinja
81-90	17	Vrbovsko, Nova Gradiška, Radoboj, Prelog, Buzet, Rovinj, Varaždin, Ogulin, Sveti Križ Začretje, Čakovec, Stubičke Toplice, Labin, Cres, Lepoglava, Ludbreg, Omiš, Sračinec
91-93	3	Bedekovčina, Tuhelj, Kanfanar

Hvala na pažnji!
zrinka@idi.hr